

Rövid hálózati telepítési útmutató

ClicXoft.Office programok

rövid hálózatos telepítési útmutató

Tartalom

Kiszolgáló funkciót betöltő számítógép telepítése és beállítása	3
MS SQL Server telepítése	3
Telepítendő adatbáziskezelő szükséges verziójának ellenőrzése	3
Az MS SQL Server 2012 adatbázis-kiszolgáló letöltési helye	3
Az MS SQL Server 2012 telepítése	3
Telepítés utáni konfiguráció végrehajtása az SQL Server Configuration Manager-el	4
Tűzfalszabályok létrehozása	6
Az SQL Server Management Studio első indítása és a szerveren elvégzendő	
további feladatok	9
Minden működik a szerveren ami szükséges?	
A telepítés és beállítások ellenőrzése data link-kel (.udl fájl)	9
Adatbázisok és felhasználók létrehozása, programok előkészítése	
a munkatársak számítógépeire történő kihelyezésére	10
Felhasználói adatbázis-struktúra létrehozása a DBadmin szoftverrel	10
A ClicXoft.Office szoftverek felhasználóinak létrehozása a ClicXoft.Admin programmal	12
Kliensszoftver(ek) első indítása és kihelyezésre előkészítése a szerveren	15
Kliens funkciót betöltő számítógépek beállítása	18
.NET keretrendszer meglétének és verziójának ellenőrzése	18
A ClicXoft programok indítása a munkatársak számítógépein	19
Az adatbázis-kiszolgáló elérésének biztosítása az interneten keresztül	
(ideiglenes, nem biztonságos megoldásként)	20

Ez a dokumentum bemutatja kiszolgálószoftverek, és az operációs rendszer telepítési és beállítási eljárásait, amelyek szükségesek a ClicXoft programok használatához. Az elvégzett telepítési lépéseket végrehajtva Ön és munkatársai, cégük belső hálózatának segítségével rövid idő múlva sikeresen használatba lesznek képesek venni bármelyik ClicXoft szoftvert!

A telepítési útmutató két részből áll. Első része a kiszolgáló funkciót betöltő számítógép telepítését és beállítását tartalmazza. A telepítési útmutató második része a munkatársak számítógépeinek beállítását mutatja be.

Kiszolgáló funkciót betöltő számítógép telepítése és beállítása

A kiszolgáló funkciót betöltő számítógép (szerver) telepítési és beállítási folyamat összesített időtartama 2-3 óra, az e célra használni kívánt számítógép teljesítményétől függően. A szükséges hardverkövetelmények itt találhatók meg. Ez a telepítési útmutató Windows 7 operációs rendszeren mutatja be képernyőképekkel a telepítés lépéseit. A felsorolt telepítési lépések Windows 8.1 és 10, valamint Windows 2008 Server és 2008R2 Server, 2012 Server és 2012R2 Server, 2016 Server esetében is döntően ugyanezek.

MS SQL Server telepítése

Telepítendő adatbáziskezelő szükséges verziójának ellenőrzése

A telepítés megkezdése előtt ellenőrizzük, hogy a kiszolgáló célra használni kívánt számítógépen a Windows operációs rendszer 32 vagy 64 bites változatban található –e meg.

Az MS SQL Server 2012 adatbázis-kiszolgáló letöltési helye

A letöltés helye a következő:

https://www.microsoft.com/en-us/download/details.aspx?id=29062

Válasszuk a letöltési listából azt rendszerünkkel egyező, 32 vagy 64 bites változatot, amely tartalmazza a Server Management Studio nevű kezelőeszközt is. Ezek megnevezése:

- 32 bites változat -> ENU\x86\SQLEXPRWT_x86_ENU.exe
- 64 bites változat -> ENU\x64\SQLEXPRWT_x64_ENU.exe

Az MS SQL Server 2012 telepítése

Az MS SQL Server 2012 (vagy más Microsoft SQL Server-ek), esetében az alapértelmezett telepítés megfelelő a ClicXoft.Office programok használatához. Az SQLEXPRESS instancianév is megfelelő. Ezt az instancianév lesz használva a kliensek esetében. A következő módosításokat kell elvégezni a telepítés során:

1. A *"Server Configuration*" lapon végezhetjük el az adatbázis-kiszolgáló szolgáltatásinak beállítását. Itt annyit kell módosítani, hogy engedélyezzük az *"SQL Server Browser*" automatikus indítását.

ClicXoft 2017

2. A "*Database Engine Configuration*" lapon két dolgot szükséges beállítanunk ahhoz, hogy a ClicXoft programok működőképesek legyenek. A "*Server Configuration*" kartotéklapon az "*authentication mode*"-ot állítsuk "*Mixed Mode (SQL Server authentication and Windows authentication)*"-ra. Amint ezt kiválasztottuk, szükséges egy jelszót megadni az "*sa*" nevű szerver-rendszergazdai fiók számára. A jelszót mi határozzuk meg, nem tartalmazhat a gépen található felhasználónevet, azonban kell tartalmaznia:

- legalább három nagybetűt az angol abc betűi szerint (A-Z),
- legalább három kisbetűt az angol abc betűi szerint (a-z),
- számot (0-9),
- különleges karaktert (pl.?, !, %,#),
- legalább 8 karakter hosszú.

Ha a jelszó nem teljesíti ezeket a kritériumokat, addig nem is lehet tovább haladni a telepítésben.

Telepítés utáni konfiguráció végrehajtása az SQL Server Configuration Manager-el

A beállítások elvégzéshez indítsuk el az "SQL Server Configuration Manager" programot.

Δ

Elvégzendő beállítások:

- Protokollok engedélyezése: "SQL Native Client 11.0 Configuration" -> "Client Protocols": mindhárom protokollt engedélyezzük.
- Protokollok engedélyezése: "SQL Server Network Configuration" -> "Protocols for SQLEXPRESS": mindhárom protokollt engedélyezzük.
- Figyelőport beállítása: "SQL Server Network Configuration" -> "Protocols for SQLEXPRESS" -> "TCP/IP" -> "IP Addresses" -> "IPAII". Itt a "TCP Dynamics Ports" értékét törüljük, a "TCP Port" mezőben az 1433-as értéket adjuk meg.

A beállítások elvégzését követően indítsuk újra az SQL Server szolgáltatást.

Tűzfalszabályok létrehozása

Négy tűzfalszabályt kell létrehoznunk:

- engedélyeznünk kell, hogy az 1433-as TCP porton keresztül elérhető legyen a szerver,
- engedélyeznünk kell, hogy az 1434-es UDP porton keresztül elérhető legyen a szerver,
- engedélyeznünk kell, hogy az SQL Server szolgáltatást külső számítógépek elérjék,
- engedélyeznünk kell, hogy az SQL Server Browser szolgáltatást külső számítógépek elérjék.

Portnyitást engedélyező szabályok elkészítése a varázsló segítségével egyértelmű. A szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat a következőképpen hozzuk létre:

A "Bejövő szabályok" lapon újra az "Új szabály" lehetőséget, azon belül pedig az "Egyéni szabály" opciót válasszuk ki.

🔐 Új bejövő szabály varázs	ló 💽 💽
Szabály típusa	
Adja meg a létrehozni kívánt s	zabály típusát.
Lépések:	
Szabály típusa	Milyen típusú szabályt kíván létrehozni?
 Program Protokoll és portok Hatókör Művelet Profil Név 	 Program A program kapcsolatait vezérlő szabály. Port Egy TCP- vagy UDP-port kapcsolatait vezérlő szabály. Előre definiált: <ul> A Windows Media Player hálózatmegosztási szolgáltatása Szabály a Windows felhasználói felületi kapcsolatainak vezérlésére. Egyéni Egyéni Egyéni szabály.
	<u>További tudnivalók a szabálytípusokról</u> < <u>V</u> issza <u>Iovább Mégse</u>

Szolgáltatásbeállítások testreszabása		×
A szabály alkalmazása a következő módon:		
Alkalmazás minden programra és szolgáltatásra		
Alkalmazás <u>c</u> sak szolgáltatásokra		
Alkalmazás erre a szolgáltatásra:		
Név	Rövid név -	·
🔍 SNMP-trap	SNMPTRAP	
SQL Server (SQLEXPRESS)	MSSQL\$SQLEXPRESS	
SQL Server Agent (SQLEXPRESS)	SQLAgent\$SQLEXPRESS	
SQL Server Browser	SQLBrowser	
🔍 SQL Server VSS Writer	SQLWriter	
🔍 SSDP kereső	SSDPSRV	
🔍 Szálsorrend-kiszolgáló	THREADORDER	
🔍 Számítógép-tallózó	Browser	
Szoftvervédelem	SDDSVC	-
🔘 Alkalmazás a következő <u>r</u> övid nevű szolgáltatásra (példá	ul: eventlog):	
További tudnivalók ezekről a beállításokról		
		Mégse

🔐 Új bejövő szabály varázsló				
Protokoll és portok				
Adja meg azokat a protokollokat és portokat, amelyekre a szabály vonatkozik.				
Lépések:				
Szabály típusa	Mely portokra és protoł	kollokra vonatkozik a szabály?		
Program				
Protokoll és portok	<u>P</u> rotokolltípus:	TCP 🔹		
Hatókör	Protokollszá <u>m</u> :	6		
Művelet				
 Proni Néo 	<u>H</u> elyi port:	Adott portok		
		1433 Pálda: 80, 443, 5000-5010		
	T <u>á</u> voli port:	Adott portok		
		1433		
		Példa: 80, 443, 5000-5010		
	ICMP-beállítások:	Testreszabás		
	<u>További tudnivalók a p</u>	protokollokról és a portokról		
		(Vissza) Tovább Mégee		

Az SQL Server Browser szolgáltatás szabályának létrehozása esetében a lépések ugyanezek, a beállítások eltérőek. Az "Alkalmazás erre a szolgáltatásra" kiválasztása:

- az "SQL Server Browser" szolgáltatást keressük meg, és jelöljük ki;
- a protokoll és portok lapon az 1434-es portszámot adjuk meg.

Ha elkészültünk, az általunk készített négy tűzfal-szabályt láthatjuk a lista elején a "*Bejövő szabályok*" listában.

 Fokozott biztonságú Windows tű Fájl Művelet Nézet Súgó ← ← 2 ( ) → 2 ( ) → 2 ( ) Fokozott biztonságú Windows (	izfal Bejövő szabályok					- C (	×
 Bejövő szabályok Kimenő szabályok Kapcsolatbiztonsági szabály Figyelés 	Név MS SQL Server - TCP 1433 port MS SQL Server Browser- UDP 1434 port SQL Server Browser szolgáltatás SQL Server szolgáltatás Windows Media Player hálózati megoszt Windows Media Player hálózati megoszt	Csoport A Windows Media Player há A Windows Media Player há	Profil Mind Mind Mind Tarto Szem	Engedélyezve Igen Igen Igen Nem Nem	M(▲ Mε Mε Mε Mε Mε	Bejövő szabályok 2011 új szabály 2012 Szűrés profil alapján 2013 Szűrés állapot alapján 2014 Szűrés csoport alapján Nézet	• •
	C	licXoft 2017	•				

Az SQL Server Management Studio első indítása és a szerveren elvégzendő további feladatok

Nyissuk meg az "SQL Server Management Studio"-t, majd nyissuk meg az adatbázis-kiszolgáló tulajdonságait -> "Properties".

A "Server Properties" esetében a "Connections" alatt nézzük meg, hogy a "Remote server connections" felirat alatt, van-e pipa az "Allow remote connections to this server" mező előtt. Ellenőrizzük azt is, hogy ugyanitt a "Remote query timeout (in seconds…)" mező alatt 600-as érték látható-e. Ha mindezen értékeket ellenőriztük vagy beállítottuk, bezárhatjuk a "Server Management Studio"-t.

Minden működik a szerveren ami szükséges? A telepítés és beállítások ellenőrzése data link-kel (.udl fájl)

Ennek ellenőrzése egy, a helyi hálózatra csatlakozó (Windows operációs rendszert használó) kliensszámítógépen, avagy az egyik, munkatárs által használt gépen történik.

Hozzunk létre egy új, üres szöveges dokumentumot (.txt), majd módosítsuk a kiterjesztését .udlre. Bármilyen nevet adhatunk a fájlnak. Ezzel létrehoztunk egy Microsoft Data Link fájlt. Segítségével kipróbáljuk, hogy arról a számítógépről (vagy bármelyik másikról, amire átmásoljuk) el lehet-e érni az adatbázis-kiszolgálót.

Ehhez kattintsunk kétszer, az egér bal gombjával a fájlra. Elsőként lépjünk a "*Szolgáltató*" fülre. Itt jelöljük ki a listából a következő tételt: "*Microsoft OLE DB Provider for SQL Server*", majd kattintsunk a "*Tovább*" gombra.

A *"Tovább*" gomb megnyomására a *"Kapcsolat*" lapra kerülünk át. Elsőként ki kell jelölni egy kiszolgálónevet. Ha a konfigurációt megfelelően végeztük, akkor az adatbázis-kiszolgáló neve meg fog jelenni a listában. (Ha több adatbázis-szerver van a cégénél, akkor azok nevei is szükségszerűen). Válasszuk ki az általunk telepített adatbázis-szervert a listából. (*Az adatbázis szerver neve megegyezik azzal a névvel, amit korábban, a Server Management Studio beléptető ablakában láthatunk. Így ha több adatbázis-szerver van a cégnél, a megfelelőt könnyen megtalálhatjuk.)*

Második lépésben felhasználónevet és jelszót adunk meg, mentését engedélyezve:

- felhasználónév: sa
- jelszó: amit korábban, az adatbázis szerver telepítésekor megadtunk.

Ha a jelszó megfelelő volt, a harmadik pontban van lehetőségünk kijelölni egy adatbázist. Ekkor még csak a rendszer saját adatbázisai elérhetők. Jelöljük ki a "master" elnevezésűt a legördülő listából. (Bármelyiket kijelölhetjük.)

Végezetül kattintsunk a "*Kapcsolat tesztelése*" gombra, amely kapcsolat meglétének létrejöttét igazolja vissza. Ezzel az adatbázis-kiszolgáló számítógép beállítása megtörtént a ClicXoft programjainak használatára.

Adatbázisok és felhasználók létrehozása, programok előkészítése a munkatársak számítógépeire történő kihelyezésére

Az alábbiakban felsorolt tevékenységek elvégzése nem elsődleges fontosságú, azonban segítségükkel egyszerűsödhet az adatbázisok kialakítása, és a ClicXoft szoftverek munkatársak számítógépeinek kihelyezése. Ez főleg akkor lényeges, ha sokféle ClicXoft terméket kívánnak használni, és / vagy nagymennyiségű adattal dolgoznak, vagy fognak dolgozni.

Felhasználói adatbázis-struktúra létrehozása a DBadmin szoftverrel

A ClicXoft összes programja az adatbázis-szerver által kezelt saját adatbázist használ. Ezt az adatbázis a programok első indítása során létrejön. Azonban bizonyos esetekben célszerű lehet adatbázisok előzetese létrehozása a szerveren, a programok első indításai előtt. Erre a feladatra készült a ClicXoft adatbázis-menedzser szoftvere.

Amennyiben háromnál több ClicXoft programot kívánunk használni, érdemes megfontolnunk, hogy ezek adatai egy közös adatbázisban legyenek, vagy ezek legyenek különválasztva. Melyek az előnyei és hátrányai a két megoldásnak?

Egy közös adatbázis minden általunk kezelni kívánt adatstruktúra számára

- Előny: adatbányászati lehetőségek biztosíthatók, a tárolt adatokból üzleti célból lényeges új összefüggések olvashatók ki lekérdezések segítségével (Business Intelligence funkciók).
- Hátrány: sok adat és komplex adatstruktúrák kezelése nagyobb teljesítményű adatbáziskiszolgálót igényel, amely költségesebb (nagyobb teljesítményű processzor(ok), több fizikai memória szükséges).
- Hátrány: amennyiben az alkalmazott egyetlen nagy adatbázis mérete meghaladja a 10GB-ot, szükségessé válik a Microsoft SQL Server teljes verziós, nem ingyenes kiszolgáló szoftvere.

Különálló adatbázisok a kezelni kívánt adatkörök csoportjai számára

- Hátrány: nincs mód adatbányászati (BI) lehetőségekre.
- **Előny:** olcsóbb, kisebb teljesítményű adatbázis-kiszolgáló is megfelelő. (Ha szükséges, később lehet migrálni nagyobb teljesítményű adatbázis-szerverre.)
- **Előny:** amennyiben az egyes különálló adatbázisok mérete darabonként 10GB alatt marad, alkalmazható lesz a működés során a későbbiekben is az ingyenes Microsoft SQL Server Express nevű változata.

Amennyiben különálló adatbázisok létrehozása mellett döntünk, erre eszközünk a ClicXoft adatbázismenedzser szoftvere.

ClicXoft 2017

Töltsük le a programot a ClicXoft weboldaláról (http://clicxoft.hu/letoltesek.html vagy http://version. clicxoft.hu/kiszolgalo_es_kiegeszito_programok.html) a szerverre, és bontsuk ki az archívumot.

Indítsuk el a "*Clicxoft.DBCreator.exe*" alkalmazást. A program elindul, és megjelenik annak bejelentkező ablaka. Itt a következő adatokat adjuk meg:

- SQL server mezőbe: .\sqlexpress (vagy az általunk adott adatbázis-instancia név, amennyiben ezt megváltoztattuk az SQL szerver telepítése során).
- a "*Windows autentikáció*"-hoz tegyünk pipát. Ekkor az "*SQL név*" és "*SQL jelszó*" mezők inaktívvá válnak.

Jelentkezzünk be a "Login" gomb megnyomásával.

"Adatbázis műveletek" -> "Új adatbázis" lapon adjunk egy számunkra megfelelő, **ékezetek, szóköz és írásjelek nélküli** nevet az új adatbázisnak. Az általunk használt ClicXoft programok adatai ebben a felhasználói adatbázisban lesznek majd tárolva. Végül kattintsunk az "Adatbázis létrehozása" gombra. (Az "*Előtöltött adatok*" tételeket ne módosítsuk.)

📑 Adatbázis kezelő	
📝 Adatbázis műveletel	< 🖙 Adatbázis verzió karbantartás 🕴 Súgó 👻 🥃
Új adatbázis Új adatbá	zis korábbiból
Új adatbázis neve:	proba1
Nyelvi beállítás:	COLLATE Hungarian_CI_AS
Előtöltött adatok:	✓ Rendszerbeállítás
	👽 Egy felhasználós belépés (uid: cobra, pwd: cobra)
	V Devizanemek
	V Nyelvek
	✓ Országok
	📝 Irányítószámok (Zip)
	📝 Bankok
	👽 Céges törzsadatok (csatorna, fizetési mód, árforma)
📑 Adatbázis létrehozá	isa
server:.\sqlexpress cat	alog:master user:Windows user Auto Login: 🔻 OFF 🔡

Az adatbázis készítése megkezdődik, ez hosszantartó művelet (2-3 perc legfeljebb), a készítés tényéről, és annak sikeres eredményéről folyamatjelző tájékoztat.

Ezzel elkészítettük a számunkra szükséges adatbázist. További felhasználói adatbázisokat is létrehozhatunk, abban az esetben, ha több ClicXoft programot szeretnénk használni, de ezek adatait külön-külön, egymástól független adatbázis-struktúrában szeretnénk tárolni (például: konyveles, kintlevoseg, gepkocsik, stb.) Ekkor a fenti műveletet ismételjük.

A ClicXoft.Office szoftverek felhasználóinak létrehozása a ClicXoft.Admin programmal

Miután létrehoztuk az általunk kívánt adatbázist, vagy adatbázisokat a szerveren, ezt követően azokhoz felhasználókat kell rendelnünk. Ez lehetővé teszi, hogy:

- Meghatározzuk, mely munkatárs mely adatbázishoz férhessen hozzá. (Például beállíthatjuk, hogy a könyveléshez és követeléskezeléshez hozzáférő munkatárs nem férhet hozzá az ClicXoft. Partner program által használt adatbázishoz.)
- Kialakíthatjuk, hogy az adott adatbázishoz hozzáférés az egyes felhasználók esetében mire vonatkozzon: kik vihetnek fel új adatokat, módosíthatják a meglévőket, vagy csak megtekinthetik a más munkatársak által rögzített adatokat.

E műveletek elvégzését a ClicXoft felhasználómenedzser programja teszi lehetővé (ClicXoft. Admin).

Töltsük le a programot a ClicXoft weboldaláról, a <u>http://clicxoft.hu/letoltesek.html</u> vagy <u>http://version.</u> <u>clicxoft.hu/kiszolgalo_es_kiegeszito_programok.html</u>) oldalakról a szerverre. Bontsuk ki a ZIP fájl tartalmát, majd futtassuk a *"ClicXoft.Admin.exe*"-t.

Betöltődik a program, és elsőként megjelenik az "*Adatbázis kapcsolatok*" ablak. Itt egy "*Localserver*" elnevezésű tételt (adatbázist) láthatunk.

ClicXoft 2017

Kattintsunk az "Új adať" gombra. Megjelenik az adatrögzítő ablak. Most van módunk megadni a szerveren általunk létrehozott felhasználói adatbázis elérését. (Vagy több adatbázis elérését egymást követően.) A mezőket a következőképpen töltsük ki:

- A *"Megnevezés"* mezőben adjunk meg egy számunkra megfelelő nevet az adatbázis-kapcsolatnak. Bármilyen nevet megadhatunk.
- A *"Szerver*" mezőben meg kell adunk az adatbázisszerver elérését. Ez teljes mértékben megegyezik azzal, amelyet annak data link fájllal végzett elérési próbájánál kiválasztottunk a listából. A mezőben ezt az elérési utat kell megadnunk, formátuma: <adatbázis kiszolgáló számítógépneve> \<adatbázis kiszolgáló instancia neve>. A telepítési útmutatóban bemutatott telepítési folyamat esetében ez az elérési út *sqlteszt-pc**sqlexpress* volt.
- Végül, az "Adatbázis" mezőbe meg kell adnunk az általunk létrehozott adatbázist, ahova szeretnénk, hogy az adott program dolgozzon. Ez ebben a telepítési eljárásban a "proba1" nevet kapta.
- A "*Programindítási mód*" mező és az "*Adatbázis kapcsolat tesztelés*" mező alapértelmezett beállításait hagyjuk változatlanul.

Nyomjuk meg a *"Kapcsolat tesztelése*" gombot. Amennyiben a beállítások helyesek, a kapcsolat azonnal létrejön. Ezt követően az *"OK*" gombot megnyomva megjelenik az *"Adatbázis kapcsolatok*" listában az elkészített csatlakozás. Álljuk a *"Localserver*" elnevezésű kapcsolatra, és a *"Törlés*" gomb megnyomásával töröljük azt, arra a kapcsolatra nem lesz szükségünk.

Ismételjük ezeket a lépéseket az általunk korábban létrehozott felhasználói adatbázisok egymás utáni felvitelével. Így, amennyiben létrehoztunk különálló adatbázisokat az egyes funkciókra (például kölcsönzés, követeléskezelés, gépjármű-flottakezelés, stb.) akkor ezek felvitelét is el kell végeznünk. Ez esetben a szerver elnevezése ugyanaz marad, az adatbázisnév lesz eltérő – illetve az általunk megadott kapcsolatnév. Amikor befejeztük a felvitelt, az egyes adatbázisokra külön-külön bejelentkezve hozhatjuk ott létre a felhasználókat, az alábbi eljárás szerint:

- Válasszuk ki az általunk elérni kívánt adatbázist, és nyomjuk meg az "OK" gombot a csatlakozásról
- Megjelenik a bejelentkező ablak, amely rendszergazda jelszó bírását kéri. A rendszergazda jelszó minden egyes adatbázis esetében a "cobra" szó.

Az adott adatbázisba történő bejelentkezés megtörténéséről, a főablakban az ablak alsó részén található információs sáv tájékoztat, amely jelzi, hogy mely adatbázisba léptünk be: kijelzi annak általunk adott elnevezését.

ClicXoft 2017

Kattintsunk a "*Felhasználók*" menüre, majd itt a "*Csoportos felhasználó felvétel*" opcióra. Megjelenik a felhasználók csoportos felvételét lehetővé tevő ablak. Megadandó tételek:

teljes név: az adott felhasználó teljes neve, például Kiss Endre, Kiss Éva;

 bejelentkezési név: ezt a nevet használja az adott felhasználó, azon programok használatához, amelyeket jogosult használni. A bejelentkezési név az angol abc kisbetűiből (a-z) és számokból (0-9) állhat, például: kissendre1, kisseva2;

A felhasználónév mellett a felhasználóknak jelszót kell megadniuk a programok használatához. Az ebben az ablakban megadott jelszó arra szolgál, hogy a felhasználók először bejelentkezzenek az általuk használandó programokba. Miután ez az első bejelentkezés egy adott ClicXoft programba megtörtént, a bejelentkezett felhasználónak új jelszót kell megadnia. Ezt követően ezzel a jelszóval tudja használni az adott programot vagy programokat. Ebben az ablakban van lehetőség "kézzel" létrehozni elsőbelépési jelszavakat, vagy generálni ilyeneket – erre a "Jelszó generálás" funkció (gomb) szolgál. Ez minden felvett felhasználó részére generál elsőbelépési jelszót. A jelszavak a felhasználók részére történő eljuttatásához (például email-ben) kimásolhatók a mezőkből.

E mellett a felvett felhasználók listája, a felhasználóneveik és elsőbelépési jelszavaik jegyzettömbbe vagy Excel-táblázatba is bemásolhatók – "*Másolás vágólapra*" gomb megnyomásával. Ez a funkció tovább egyszerűsíti sok felhasználó egyidejű felvételét.

Ha a felhasználók felvétele elkészült, az "*OK*" gomb megnyomásával ezek rögzítésre kerülnek. A ClicXoft.Office alkalmazásait használó munkatársak immár be fognak tudni jelentkezni a programokba a megadott felhasználónevekkel és jelszavakkal, majd a jelszók megváltoztatása után használatba vehetik azokat.

(A programban megtalálható további beállítási lehetőségek a jogosultságkezelés magasabb szintű funkcióihozkötődnek.Ezeketjelendokumentumnemismerteti, ahogy a programerre vonatkozó funkcióit sem. Ennek az útmutatónak a célja a ClicXoft.Office programcsomag alapvető funkcionalitásának biztosítása hálózati környezetben. Az itt nem ismertetett funkciók és azok beállításai a ClicXoft.Admin program saját útmutatójában találhatók meg.)

Kliensszoftver(ek) első indítása és kihelyezésre előkészítése a szerveren

Kipróbálás céljából hasznos lehet a munkatársak gépein alkalmazni kívánt programok első indításainak elvégzése az adatbázis-szerver funkciót betöltő számítógépen. Ekkor meg lehet győződni arról, hogy a szoftverek működnek, valamint alapvető beállításokat meg lehet tenni bennük. Az így beállított programok pedig ezt követően egyszerűen átmásolhatók a munkatársak számítógépeire (hálózaton vagy pendrive-on).

(Ez a kipróbálási művelet akkor is hasznos lehet, amennyiben az Ön munkahelyi belső hálózatán esetleg hálózat működésével kapcsolatos (nem a ClicXoft programjaihoz, és az adatbázis-kiszolgáló

telepítéséhez kapcsolódó) problémák vannak, vagy a hálózat még nincs kiépítve vagy beállítva megfelelően.)

Az első indítás alábbiakban látható képernyőképei a gépkocsi nyilvántartó (flottakezelő) program használatából származnak, de az összes ClicXoft program esetében az itt bemutatott funkciók megegyeznek.

A program kibontását és indítását követően feljön az első indítási ablak:

SQL Server Login 🛛 🔼
SQL server: .\sqlexpress
Magyarázat A programkönyvtárban nem található az adatbázis kapcsolat konfigurációs fájlja (<programnév>.EXE.alias)! A program ezt úgy értelmezi, hogy a program első indítása történik. Ehhez létre kell hozni egy adatbázist.</programnév>
🔁 Login 🔀 Mégsem

A beírt adatokat hagyjuk változatlanul, és kattintsunk a bejelentkezést biztosító "Login" gombra.

A következő ablak esetében a program arra kér minket, hogy engedjük számára egy "*ClicXoft*" elnevezésű adatbázis készítését.

Cobra.Db.Creator	
SQL server:	.\sqlexpress
Adatbázis neve:	ClicXoft elepítése (ha még nincs a szerveren)
	Adatbázis létrehozása

Ennek az adatbázisnak az elkészítése nem szükséges, amennyiben a DBadmin szoftverrel már elkészítettük ezeket. Ezért itt nyomjuk meg a piros X gombot az ablak bezárásához! (Megjegyzés: ez a funkció a ClicXoft.Office programcsomag szoftverek un. egyfelhasználós használatához lett létrehozva, ahol egyazon számítógépen található az adatbázis-kiszolgáló és a programok. Ekkor a ClicXoft.Office programcsomag bármelyik programja annak legelső indítása során létrehozza az adatbázist, amibe dolgozni tud. Az esetleges további, ilyen formában alkalmazott ClicXoft programok már ezt fogják használni.)

Az általunk használt ClicXoft program megkísérel elindulni, majd hibaüzenettel megáll. Ez megfelelő működés ebben az esetben! Nyugtázzuk a hibát az "*OK*" gomb megnyomásával. A hibaüzenetben az található, hogy az adott program megkísérelte elérni a "*ClicXoft*" nevű adatbázist, de nem tudta azt elérni – mivel előzőleg nem engedélyeztük annak létrehozását.

Gépjármű- és	útnyilvántartó I I I I I I I I I I I I I I I I I I I	yilvántatás 🕶 🚿		
i engedély Teena	ő Szerviz Fizetési kötelezettség			
Határidő	információk:		e107 🕨	
			egnvitás	N
Program verzió:	1.7 (×86)	.::	Név	,
dbcreator11	Hiba	Asztal	8 8 8	Cobi Cobi Cobi Cobi
	A kapcsolat létrehozása s Részletek	sikertelen.	9 6	Сові Сові Сові
dbcreator110	Cannot open database "Clicxoft" req The login failed. Login failed for user 'ccnuser'.	uested by the login.	8 8	Cobi Cobi Cobi
4	<u>k</u>			Сові
vehicle107.zip	9	Hálózat	8 8 8	Соbі Соbі Соbі

ClicXoft 2017

Miután nyugtáztuk a hibaüzenetet az "OK" gomb megnyomásával, megjelenik az "Adatbázis kapcsolatok" ablak. Itt egy tétel már szerepel: a "Localserver" adatbázis-kapcsolat.

Kattintsunk az "Új adat" gombra. Megjelenik az adatrögzítő ablak. Most van módunk megadni a szerveren általunk létrehozott felhasználói adatbázis elérését. (Vagy több adatbázis elérését egymást követően.) A mezőket a következőképpen töltsük ki:

A "*Megnevezés*" mezőben adjunk meg egy számunkra megfelelő nevet az adatbázis-kapcsolatnak. Bármilyen nevet megadhatunk.

- A "Szerver" mezőben meg kell adunk az adatbázisszerver elérését. Ez teljes mértékben megegyezik azzal, amelyet annak data link fájllal végzett elérési próbájánál kiválasztottunk a listából. A mezőben ezt az elérési utat kell megadnunk, formátuma: <adatbázis kiszolgáló számítógépneve> \<adatbázis-instancia neve>. A telepítési útmutatóban bemutatott telepítési folyamat esetében ez az elérési út sqlteszt-pc\sqlexpress volt.
- Végezetül, az "Adatbázis" mezőbe meg kell adnunk az általunk létrehozott adatbázist, ahova szeretnénk, hogy az adott program dolgozzon. Ez ebben a telepítési eljárásban a "proba1" nevet kapta.
- Hagyjuk bejelölve a zöld kiemeléssel jelzett "Adatforgalomhoz beépített név-jelszó párossal (alapértelmezett)" opciót.

Nyomjuk meg a *"Kapcsolat tesztelése*" gombot. Amennyiben a beállítások helyesek, a kapcsolat azonnal létrejön. Ezt követően az *"OK*" gombot megnyomva megjelenik az *"Adatbázis kapcsolatok*" listában az elkészített csatlakozás. Álljuk a *"Localserver*" elnevezésű kapcsolatra, és a *"Törlés*" gomb megnyomásával töröljük azt, arra a kapcsolatra nem lesz szükségünk. Így a program automatikusan csatlakozni fog az egyetlen megadott kapcsolathoz. Ha több kapcsolatot állítottunk be – azaz több adatbázisunk eltérő funkciókra – akkor a felhasználók ebben az ablakban dönthetik el, melyikhez kívánnak kapcsolódni, munkájuktól és jogosultságuktól függően.

Amennyiben a kapcsolat tesztelése sikeresen megtörtént, és azt követően az "*OK*" gomb megnyomásával a szoftver csatlakozik az adatbázishoz – és betöltődik az adott program kezelőfelülete – a program készen áll a szétosztásra, és a munkatársak számítógépeire történő kihelyezésére, szétosztására. Az adott programból kilépve másoljuk fel a fájljait pendrive-ra, vagy helyezzük el a céges hálózat e célra használt megosztásában, hogy fel lehessen másolni azokat a munkatársak által használt gépekre. (Lásd. "*A ClicXoft programok indítása a munkatársak számítógépein*" fejezetet.)

ClicXoft 2017

Kliens funkciót betöltő számítógépek beállítása

.NET keretrendszer meglétének és verziójának ellenőrzése

A kliens funkciót betöltő, munkatársak által használt számítógépek esetében a ClicXoft programok használatához .NET keretrendszerre van szükség. A ClicXoft szoftverek a .NET keretrendszer 4.0-ás változatát használják. E változat

- a jelenleg elterjedt Windows 7 operációs rendszer esetében frissítésekből (Windows Update) automatikusan települ, vagy önállóan letöltve telepíthető;
- Windows 8.1 és 10 esetében rendelkezésre áll;

Windows Vista és régebbi (XP) rendszerek esetében a felhasználónak kell letöltenie a telepítőcsomagot és telepítenie azt.

A ClicXoft szoftverek használatba vétele előtt szükséges ellenőrizni a munkatársak számítógépén, hogy mely .NET változat van telepítve. Ehhez kiváló eszköz az Asoft ".NET version detector" programja. Ez letölthető a következő helyről: <u>http://www.asoft.be/prod_netver.html</u>. A program a .zip archívumból kibontás után, telepítés nélkül azonnal futtatható.

A következő hivatkozást követve a különböző Windows operációs rendszerekbe integrált és azokhoz letölthető .NET változatok listája található (angol nyelvű oldal):

https://blogs.msdn.microsoft.com/astebner/2007/03/14/mailbag-what-version-of-the-netframework-is-included-in-what-version-of-the-os/

A ClicXoft programok indítása a munkatársak számítógépein

Amennyiben a szerver megfelelően működik, és a kihelyezendő programok beállítása megfelelő volt, a munkatársak gépeire kihelyezett programok azonnal indulnak, a munkatársaknak semmiféle egyéb beállítást nem kell elvégezniük. (Lásd. *"Kliensszoftver(ek) első indítása és kihelyezésre előkészítése a szerveren*" alfejezetet.) A programok ekkor automatikusan csatlakoznak a szerveren létrehozott felhasználói adatbázishoz. Ennek neve a programok mindegyike esetében jelezve van.

Gépjármű- és útnyilvántartó ClicXoft.VehicleRegistration
gépjármű nyilvántartást és útnyilvántartást támogató program
Copyright © 2015 ClicXoft * Dr Dózsa András
Ŷ
Program verzió: 1.2 (x86) 🛛 🧮 sqlteszt 🛛 🤷 Alapértelmezett felhasználó 🛛 🧮 2017. d
ClicXoft 2017
18

Az adatbázis-kiszolgáló elérésének biztosítása az interneten keresztül (ideiglenes, nem biztonságos megoldásként)

Figyelem!

Az adatbázis-kiszolgáló interneten keresztül elérhetővé tétele jelentős biztonsági kockázatot hordoz magában! Széles körben használatban vannak olyan automatikus eszközök kiberbűnözők által, amelyek lehetővé teszik annak detektálását, hogy hol találhatók megnyitott adatportokkal rendelkező számítógépek az interneten. Ezek az eszközök lehetővé tehetik automatizált támadások végrehajtását ismert szoftver-sebezhetőségeken keresztül! Javasolt inkább virtuális magánhálózat (VPN, virtual private network) létrehozása a szervert távolról elérni kívánó munkatársak számára. Az alábbi útmutatót ezért csak speciális, egyedi esetekre ajánlott alkalmazni, amikor ideiglenesen szükséges az adatbázis távolról történő elérése.

Adatbázis-szerverek ezen alkalmazási feltételek mellett csak akkor üzemeltethetők a lehetőségekhez képest biztonságosan, ha:

- az operációs rendszer, illetve alkalmazott szoftverek (ezek között az MS SQL szerver) esetében a biztonsági frissítések telepítése folyamatosan és automatikusan megtörténik,
- antivírus szoftver található a rendszeren, ami folyamatosan frissített detektáló adatbázissal rendelkezik (Windows 8 és későbbi rendszerek esetében a Microsoft Defender alapértelmezetten települ és működik)
- az adatbázis-szerver esetében erős jelszó lett létrehozva az "sa" fiók számára.
- A szerveren lévő adatok rendelkeznek periodikusan készített, a szervertől független helyen lévő biztonsági mentésekkel, és / vagy a szerver lemezképe folyamatosan mentve van ilyen helyekre.

Ezek minimális felhasználási és alkalmazási követelmények ilyen esetben.

A port-továbbítás beállításához szükséges az IPv4 cím, valamint az alapértelmezett átjáró címének lekérdezése a szerveren. A két adat birtokában, egy webböngésző segítségével beléphetünk az átjáró funkciót ellátó modembe vagy routerbe, és az ott kialakított kezelőfelület segítésével beállíthatjuk a port-továbbítást.

A továbbiakban a router vagy modem kezelési útmutatója segítségével állítható be az adatporttovábbítás (port forward). Meg kell adnunk:

 a belső hálózaton található, adatbázis-kiszolgáló funkciót betöltő számítógép IP címét, amire vonatkozik az adatport-továbbítás,

illetve azon portok számát, amelyeket továbbítatni kívánunk erre az internet irányából. E portok a korábban már látottak: 1433-as és 1434-es port.

ClicXoft 2017

Az alábbi hivatkozást követve egy ezzel kapcsolatos útmutatót érhetünk el, amely a port-továbbítás végrehajtásának folyamatát mutatja meg különböző gyártmányú routereken és modemeken, igaz más portok átirányításával:

http://cameradepo.hu/termektamogatas/port-forwarding-a-gyakorlatban

(Amennyiben a hivatkozott útmutatót használjuk, esetünkben szükségszerűen az alkalmazandó portszámok a fentiek lesznek.)

Amennyiben a port-továbbítást végrehajtottuk, a szervert a ClicXoft szoftverei elérik az interneten keresztül. Így arra is van lehetőség, hogy például otthon dolgozzunk a programokkal, otthon vagy más helyen végezzük el azokat munkákat, amelyekhez a ClicXoft programjait használjuk.

Sok sikert kívánunk a ClicXoft termékeinek használatához!

